

Persbericht

Luxemburg, 5 december 2018

EU-trustfonds voor Afrika: flexibel noodinstrument maar te weinig gericht, aldus controleurs

Volgens een nieuw verslag van de Europese Rekenkamer is het EU-noodtrustfonds (EUTF) voor Afrika een flexibel instrument om bijstand te verlenen op gebieden als voedsel, onderwijs, gezondheid, veiligheid en duurzame ontwikkeling. De doelstellingen ervan zijn echter te breed om maatregelen doelmatig te sturen in alle Afrikaanse regio's, en de Europese Commissie heeft problemen ondervonden bij het meten van de mate waarin de doelstellingen van het fonds zijn gerealiseerd. De controleurs stelden ook tekortkomingen vast in de uitvoering ervan en merken op dat projecten te kampen hebben met vertragingen die vergelijkbaar zijn met die van traditionele ontwikkelingshulp.

Het EUTF voor Afrika werd in 2015 opgezet als noodtrustfonds om stabiliteit op lange termijn te bevorderen en de diepere oorzaken van irreguliere migratie en ontheemding in Afrika aan te pakken. In het fonds is voor 4,1 miljard EUR aan middelen samengevoegd en het ondersteunt momenteel activiteiten in 26 landen verspreid over drie regio's in Afrika: de Sahel en de regio rond het Tsjaadmeer, de Hoorn van Afrika en Noord-Afrika. De controleurs gingen na of het fonds goed is opgezet en goed wordt uitgevoerd. Ze onderzochten projecten in Niger en Libië – de landen met de regio's waaraan de meeste middelen zijn toegewezen.

“Het EUTF voor Afrika is een speciaal noodinstrument voor de aanpak van migratie”, aldus Bettina Jakobsen, het voor dit verslag verantwoordelijke lid van de Europese Rekenkamer. “Gezien de ongekende uitdagingen en de begroting die ermee gemoeid is, moet het fonds doelgerichter worden en moet de steun worden aangewend voor specifieke acties die waarschijnlijk een meetbaar effect zullen hebben.”

De doelstellingen van het fonds waren zo breed mogelijk gehouden, zodat de meeste acties in aanmerking zouden komen voor financiering. Dit betekende weliswaar dat met het fonds de steun kon worden aangepast aan verschillende en veranderende situaties, maar dat het minder nuttig was om maatregelen in de regio's gericht aan te wenden en de impact ervan te meten. De Commissie analyseerde en kwantificeerde de behoeften niet uitgebreid; evenmin specificeerde zij welke crises door middel van het fonds moesten worden aangepakt of beschreef zij de aan het fonds beschikbaar gestelde middelen, waardoor zij minder mogelijkheden had om aan te tonen dat de juiste prioriteiten

Dit persbericht wil slechts de kernboodschap weergeven van het speciaal verslag van de Europese Rekenkamer. Het volledige verslag is beschikbaar op www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Woordvoerder T: (+352) 4398 47063

Damijan Fišer – Persvoorlichter T: (+352) 4398 45410

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxemburg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

M: (+352) 691 55 30 63

M: (+352) 621 55 22 24

zijn vastgesteld en dat deze het best kunnen worden aangepakt met de goedgekeurde maatregelen. Daarnaast is de bundeling van middelen en capaciteit van donoren nog niet voldoende doeltreffend.

In het kader van het fonds gingen projecten vlotter van start dan bij traditionele ontwikkelingshulp en over het algemeen werden contracten sneller ondertekend en voorschotten sneller betaald, hoewel van een noodinstrument een hoger tempo kon worden verwacht. De uitdagingen waarmee het werd geconfronteerd en die leidden tot vertragingen in de uitvoering, waren dezelfde als die van traditionele instrumenten. De controleurs constateerden een patroon van vertragingen bij projecten op gebieden als veiligheid en grensbeheer.

De selectieprocedures voor projecten liepen uiteen tussen de regio's. De criteria voor het beoordelen van voorstellen waren niet voldoende duidelijk of gedocumenteerd, en het comparatieve voordeel van het gebruik van het EUTF om projecten te financieren werd niet altijd goed uitgelegd. De controleurs troffen voorbeelden aan van projecten waarbij werd voorzien in hetzelfde soort behoeften waarin ook andere EU-instrumenten voorzagen, waardoor het risico bestaat dat andere vormen van EU-steun worden gedupliceerd.

Projectdoelstellingen waren vaak niet specifiek en meetbaar, en prestatie-indicatoren vertoonden een gebrek aan uitgangswaarden. In de drie regio's worden verschillende systemen gebruikt voor het monitoren van prestaties, omdat het gemeenschappelijke systeem nog niet operationeel is. De overvloed aan informatie- en monitoringsystemen houdt in dat het ontbreekt aan één alomvattend overzicht van de behaalde resultaten van het EUTF voor Afrika in zijn geheel. Gezien het feit dat er 3,7 miljard EUR aan EU-financiering op het spel staat, is het kunnen meten van prestaties een belangrijk aspect van verantwoording, aldus de controleurs.

De gecontroleerde projecten bevonden zich in een beginstadium van de uitvoering, maar hadden de eerste output al opgeleverd. Het fonds heeft bijgedragen tot de inspanningen om het aantal irreguliere migranten die van Afrika naar Europa reizen te verminderen, maar deze bijdrage kan niet precies worden gemeten.

De controleurs doen een aantal aanbevelingen aan de Commissie om de kwaliteit van de doelstellingen te verbeteren, de procedures voor de selectie van projecten te herzien en maatregelen te treffen om de uitvoering te versnellen en de monitoring te verbeteren.

Noot voor de redactie

Het EUTF voor Afrika is tot nu toe verreweg het grootste van de vier EU-trustfondsen: het bedraagt momenteel 4,1 miljard EUR, waarvan 3,7 miljard EU afkomstig is van de EU-begroting en de Europese Ontwikkelingsfondsen. De EU-lidstaten, Noorwegen en Zwitserland droegen 451 miljoen EUR bij; Duitsland en Italië droegen elk meer dan 100 miljoen EUR aan dat bedrag bij.

De ERK presenteert haar speciale verslagen aan het Europees Parlement en de Raad van de EU, alsmede aan andere geïnteresseerde partijen zoals nationale parlementen, belanghebbenden uit het bedrijfsleven en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld. De overgrote meerderheid van de aanbevelingen die we doen in onze verslagen wordt in de praktijk omgezet. Dit hoge niveau van acceptatie onderstreept het nut van ons werk voor burgers van de EU.

Speciaal verslag nr. 32/2018 "Noodtrustfonds van de Europese Unie voor Afrika: flexibel, maar een gebrek aan gerichtheid" is in 23 EU-talen beschikbaar op de website van de ERK (eca.europa.eu).